

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 6. julija 1864. ~

Gospodarske stvari.

Švedska detelja.

Švedska detelja (*trifolium hibridum*, *schwedischer Klee*) slovi že več let kot izvrstna živinska klaja.

Jaz imam deteljo že od leta 1857 na raznih njivah, tedaj lahko povem, kar so me skušnje učile. To-le rečem:

1. Švedska detelja se prav dobro ponaša še na taci njivah, ki so za rudečo (štajarsko) deteljo že popolnoma opešale.

2. Ta detelja se le enkrat kosí; al poldrugikrat več se je nakosí kakor navadne rudeče.

3. Švedska detelja se ravno ob tem času kosí, kadar kmetovavcu zmanjka navadne detelje po prvi košnji, vdrugič je pa kositi še ne more.

4. Švedska detelja se ne strdi tako naglo kakor rudeča in pri spravljanji se ji ne odrobi perje tako lahko kakor rudeči.

5. Je trdna, dobro pretrpi neugodno zimo in spomlad in več let obstane.

6. Švedska detelja je prav tečna klaja in živina po nji kaj rada sega, naj je presna (frišna) ali suha. Vendar pa je to tudi resnica, če se živini poleti daje na zbiro švedske ali rudeče klaje, sega raje po rudeči štajarski kakor švedski.

7. Bčele imajo na nji neizrečeno dobro pašo.

Iz rečenega moremo to-le posneti:

Švedska detelja nam ne more nadomestiti rudeče (štajarske) nikakor popolnoma, al zraven rudeče je švedska vselej bolji dodatek, kakor vsaka druga detelja, zato naši kmetje zraven rudeče detelje tudi kosček zemlje švedski detelji privoščijo, da so zagotovljeni z deteljo, če bi utegnili rudeča detelja pod zlo iti.

Temu sestavku, vzetemu iz „Frauend. Blätter“ dostavlja vredništvo onega lista to-le: Vse je resnica, kar je gosp. N. tukaj rekel. Kdor ne verjame, naj pride gledat v Frauendorf; vidil bode kaj lepo švedsko deteljo pri nas, ki je strpela neugodno zimo, ktera nam je vzela vso rudečo deteljo.

Priporočilo gospodarjem,

kteri pri nas na Kranjskem ovce redijo.

Ovčja volna je tudi za našega kmeta dober pridelek. Čeravno ni tako žlahna, kakor v družih deželah, se vendar prodá za bolj borno blago; al imela bi več veljavnosti in tudi draže bi se prodala, ako bi jo naši kmetje bolj prali in bolj čistili.

Naš kmet ima pri tej reči to dvojno napako, da pusti volno vmazano in mastno, in da postriže še na ovcah slabo kratko volno (svetlico, Schillhaar) po

nogah in pod trebuhom, ktera skor nič ne zaleže, ker je lahka. S to volno tedaj, ki je vmazana, se posvinjá vsa druga, s slabo kratko pa se skazi vsa še bolj.

Gospodarji! druga strižba se bo kmali začela; poslušajte moj dober svet: operíte in očedite volno, kolikor se dá; pustite slabo kratko volno po nogah in pod trebuhom na stran, in prepričali se bote, da pri viši ceni lepe, oprane volne bode te tiste funte, ktere po perilu zgubite, trikrat povrnjene dobili.

Priporočam to iz svoje lastne skušnje Vam na dobiček. Poskusite, pa se bote sami prepričali, da tudi v drugih deželah niso norci, kteri s svojimi ovci tako ravnaajo, kakor sem vam svetoval.

Jože Plavež.

Gospodarske skušnje.

* Žvepleni klej za vinske trte. Fabrikant Reithoffer na Dunaji prodaja žvepleni klej ali kit (*Schwefelkitt*), s katerim se spomladi obrezanim trtam zamažejo rane, ki se jim pri obrezovanju napravijo, in se tako obvaruje, da muzga se ne iztaka iz ran.

* Polže po vrtu prav lahko poloviš, ako položiš omlajenih vrbovih šib sèm ter tje, kodar veš, da je na vrtu največ polžev. Kmalu jih boš imel po šibah vse polno.

* Vrabce od sadnih dreves odvrniti. Kdor hoče vrabce od sadnega drevja odpoditi, naj obesi prerezano česnovo glavico na kako nit sred drevesa, in ne bo ga vrabca blizo. (Znano, pa vendar ne vsakemu sadjorejcu.)

O zavarovavnic ali asekuraciji

domače živine.

„Novice“ so že večkrat govorile o novi napravi, pri kateri se more domača živina zavarovati.

Naj povejo danes svojim bravcem in vsem gospodarjem, da je asekuracija ta že eno stopinjo naprej storila in da bode v zavarovanje jemala vso domačo živino, tedaj goveda, konje, osle, mule, ovce, kozé in prešiče, in da se bode živina zavarovati mógla ne le za unidan imenovane kužne bolezni, ampak za vse kuge in za vsakoršno drugo bolezen. Pravico odškodovanja za živino, ki je poginila po kaki bolezni, ima gospodar pri vseh boleznih 30. dan, samo pri goveji kugi še le 90. dan po prejeti polici, to je, po prijtem zavarovavnem listu.

Ravno zdaj se izdeljujejo pravila (štature), ktere se bodo c. kr. državnemu ministerstvu predložile v potrjenje in se bodo potem razglasile.

Na Dunaji 24. junija 1864.

Za osnovavni odbor: P. Polešovsky.